

LEANDRA VRANJEŠ MARKIĆ, VODI

Malo tvr

Većina usluga koje nudimo u zadnje dv

Krešimir Sočković

Ured za transfer tehnologije Sveučilišta u Splitu (UTT) osnovan je 2007. godine na Odjelu za fiziku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta. Njegovim se radom želi povećati komercijalizacija intelektualnog vlasništva Sveučilišta te osnažiti veze između Sveučilišta i gospodarstva. O radu Ureda razgovaramo s njegovom voditeljicom Leandrom Vranješ Markić.

UTT je nedavno organizirao poslovni susret u okviru sajma SASO. Kako je do njega došlo i koliko ste zadovoljni postignutim?

- Poslovni susreti jedan su od osnovnih alata EEN mreže za postizanje međunarodnih tehnologijskih i poslovnih suradnji. Radi privlačenja što većeg broja tvrtki uobičajeno ih je vezivati uz sajmove s tradicijom. Prve međunarodne gospodarske susrete u turizmu organizirali smo početkom godine na sajmu GAST. Velik broj sudionika, 111 tvrtki, od kojih više od pola inozemnih, te njihovo zadovoljstvo potaknulo nas je da ponudimo isti taj format događanja proizvodnim tvrtkama iz sektora građevine, metalurgije i elektroenergetike. Pogotovo zato što neki od naših klijenata koji nude inovativne tehnologije, proizvode i usluge potječu upravo iz tih sektora.

Pravodobnom organizacijom privukli smo potreban broj partnera iz EEN mreže koji su nam u različitim kapacitetima pomogli realizirati događanje ovih razmjera. Na nacionalnoj razini to su bili HGK-Županijska komora Split i BICRO, dok je veliki broj stranih partnera aktivno promovirao susrete, a neki od njih doveli su i svoje klijente u Split.

Jako smo zadovoljni postignutim rezultatima. Susreti na sajmu SASO povezali su kroz 136 bilateralnih unaprijed dogovorenih sastanaka 92 tvrtke iz regije i Europe. Gotovo svi sudionici, odnosno 96 posto anketiranih, u anketi su iskazali veliko zadovoljstvo organizacijom i složili se da je događanje veoma korisno te da bi vrlo rado ponovno sudjelovali na sličnim susretima. Mnogi su izjavili da su postigli značajne kontakte za koje vjeruju da će dovesti do konkretnih poslova.

Planirate li uskoro organizirati slične susrete?

- Namjeravamo i sljedeće godine ponuditi domaćim tvrtkama priliku za susrete u okviru sajma SASO. Održani susreti bili su svojevrsan pilot-projekt jer ništa slično u tim razmjerima do sada nije po-

TELJICA UREDA ZA TRANSFER TEHNOLOGIJE

tki ulaže u **istraživanje** i razvoj

ije godine vezana je uz EEN mrežu, a namijenjena je poduzetnicima, znanstvenicima i studentima koji žele pokrenuti vlastiti posao

stojalo na našim prostorima. Takva su događanja svakako nužna i postoji jasno definirana potreba za njima, te je prostor otvoren i za veći broj događanja specijaliziranih po sektorima. Međutim, kako je za organizaciju i logistiku potrebno prilično mnogo vremena, postoji problem u raspoloživim resursima koje je potrebno dijeliti na sve ostale usluge EEN mreže i samog UTT-a.

Kakve usluge Ured nudi i kome su one namijenjene?

- Većina usluga koje nudimo u zadnje dvije godine vezana je uz EEN mrežu, a namijenjena je poduzetnicima, znanstvenicima i studentima koji žele pokrenuti vlastiti posao. Naše usluge uključuju prepoznavanje, izradu i promociju ponude i potražnje za novim tehnologijama, organizaciju poslovnih susreta, treninge iz upravljanja inovacijama te podršku u pronalaženju partnera za europske programe za istraživanje i razvoj. Stalno radimo na razvoju novih edukacijskih paketa koji bi pokrili razne teme iz područja intelektualnog vlasništva, njegove komercijalizacije i na njemu zasnovanog poslovnog planiranja. Napominjem da su sve usluge koje nudimo kroz EEN mrežu dostupne poduzetnicima bez naknade.

Kakva je, prema Vašem mišljenju, tehnološka pozicija Hrvatske?

- Ona svakako nije zadovoljavajuća. Mali broj tvrtki svoje poslovanje zasniva na najnovijim tehnologijama te ulaže u istraživanje i razvoj. Regionalno naš položaj nije toliko loš, međutim već dosta za-

ostajemo za Slovenijom, da ne govorim o ostalim razvijenim zemljama svijeta. To potvrđuju i razna rangiranja, primjerice ono Svjetskog ekonomskog foruma gdje smo na 39. mjestu po tehnološkoj spremnosti, koja je pokazatelj koliko efikasno tvrtke usvajaju nove tehnologije kako bi povećale svoju produktivnost. Međutim, tek smo 70. po tehnološkim inovacijama koje su nužne za dugoročno održavanje konkurentnosti.

Na ljestvici Svjetskog ekonomskog foruma tek smo 70. po tehnološkim inovacijama nužnim za dugoročno održavanje konkurentnosti

Koliko je važan transfer tehnologija i kakva su hrvatska iskustva u tome?

- Transfer tehnologija je proces kojim se rezultati istraživanja prenose s jedne organizacije na drugu radi daljnjeg razvoja i komercijalizacije. U današnje je vrijeme on često nužan za razvoj inovativnih proizvoda i usluga koji su globalno konkurentni te za njihovu komercijalizaciju. Društvo ima direktnu korist od proizvoda koji na taj način stižu na tržište te od novih radnih mjesta koja nastaju zahvaljujući proizvodnji i prodaji proizvoda. Stvaranje infrastrukture koja omogućuje efikasniji transfer tehnologije je dugotrajno ulaganje koje svoje učinke pokazuje tek za 10 do 20 godina. Mnoge su zemlje

svijeta prepoznale nužnost tog ulaganja te danas sveučilišta razvijenih država sve više razvijaju tu komponentu svog rada, a nacionalne i lokalne vlade u više od 60 zemalja svijeta ulažu značajna sredstva u istraživačke i tehnološke parkove. Tako olakšavaju komercijalizaciju novih tehnologija, privlače vodeće tvrtke iz cijelog svijeta, potiču stvaranje novih visokotehnoloških tvrtki te stvaraju centre regionalnog i nacionalnog ekonomskog razvoja.

U Hrvatskoj uredi za transfer tehnologije pri sveučilištima te Ruđer Inovacije djeluju tek nekoliko godina pa još uvijek ne možemo govoriti o znatnim učincima; međutim, sustav je ustrojen te postoji iskustvo prvih *spin-off* tvrtki i prodanih licenci. Kroz programe BICRO-a u zadnjih se nekoliko godina također razvijaju znanstveni i tehnološki parkovi. Hrvatska je imala i ranijih iskustava, od kojih sva nisu polučila željene rezultate. Neke od inicijativa koje su pokrenute prije desetak godina jedno su vrijeme imale dobre rezultate, ali su zatim ušle u probleme, jednim dijelom zbog nedovoljno kvalitetnog upravljanja, ali i zbog nedostatne podrške okoline. No i iz tih se primjera treba učiti kako se greške ne bi ponavljale.

Hoće li Ured u budućnosti mijenjati svoju ulogu i hoćete li pružati neke druge usluge?

- Ured je upravo postao dio novoosnovanog Centra za znanstveno-tehnološki razvitak Sveučilišta u Splitu čime smo prešli na razinu Rektorata. U sljedećoj go-

dini na Sveučilištu planiramo provesti mapiranje tehnologija i kompetencija uz istodobno donošenje pravne regulative potrebne za učinkovitiju komercijalizaciju intelektualnog vlasništva Sveučilišta. To će ujedno omogućiti i tvrtkama pregled onoga što Sveučilište nudi. Istodobno ćemo kroz Ured ponuditi niz novih radionica iz područja zaštite intelektualnog vlasništva i upravljanja inovacijama usmjerenih prema istraživačima, ali i tvrtkama. Koristit ćemo i IMP3rove alat i metodologiju, koje preporučuje Europska komisija, za identifikaciju inovativnog potencijala tvrtki. ■

Granice fundamentalnog i primijenjenog istraživanja sve su nejasnije

Među gospodarstvenicima se često čuje mišljenje da hrvatski znanstvenici ne rade za gospodarstvo, nego se bave fundamentalnim istraživanjima koje u mnogo boljim uvjetima rade i njihovi kolege drugdje u svijetu. Koje je vaše mišljenje o tome?

- To je u velikoj mjeri još uvijek točno, ali postoje pomaci na bolje. Pozitivno je to što su se zadnjih nekoliko godina pojavili i novi programi BICRO-a, HIT-a, UKF-a, kao i NZZ-a, koji omogućuju financiranje primjenjivih istraživanja, kao i istraživanja za potrebe gospodarstva. Treba reći i da tradicionalna slika po kojoj fundamentalna istraživanja prethode onim primijenjenim, koja opet prethode razvoju ideje u praktičnu primjenu i komercijalizaciju, se mijenja. U praksi se pokazuje da granice fundamentalnog i primijenjenog istraživanja danas postaju sve nejasnije te se različiti stupnjevi istraživanja često isprepliću. U nekim se područjima znanosti, kao što su biotehnologija i elektronika, često fundamentalna istraživanja provode uporedo s razvojem novih proizvoda. Upravo je uloga UTT-a poticati veću suradnju gospodarstva i znanosti, jer govore različitim jezicima koji su često prevelika prepreka. Stoga u Splitu planiramo intenzivirati događanja u kojima će sudjelovati i tvrtke i znanstvenici kako bismo ih potakli na dijalog i suradnju te zajedničko sudjelovanje u projektima. Velika je, međutim, šteta što gospodarska kriza nije potaknula povećanje sredstava za istraživanje i razvoj u Hrvatskoj, već se dogodilo upravo suprotno. Trenutačno najčešće možemo samo uputiti na sudjelovanje u vrlo kompetitivnim EU projektima, na koje se mali broj znanstvenika prijavljuje.